

January 2024 | FI

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

PÄÄKIRJOITUS

Muutoksiin mukautuminen ja haasteisiin vastaaminen vuonna 2024

Hyvät lukijat

Vuosi 2024 on muutoksen vuosi paitsi Euroopassa myös muualla maailmassa. Samalla kun valmistaudumme kesäkuussa järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin, maanosamme suurimpaan demokraattiseen tapahtumaan, kansallisia vaaleja ja presidentinvaaleja järjestetään yli 50 maassa eri puolilla maailmaa, muun muassa Yhdysvalloissa. Poliittiset asetelmat muuttuvat, ja kulku käy uusille urille.

EU:n kannalta Euroopan parlamentin vaalit ovat todellinen kansalaisten luottamusta mittaava testi. Olemme viime vuosina kohdanneet ennennäkemättömiä haasteita, ja nyt on EU:n kansalaisten vuoro kertoa meille, onko EU läpäissyt testin. Helppoa se tuskin tulee olemaan, kun otetaan huomioon, että EU:n kansalaiset pitävät ensisijaisena painopisteenä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa. Inflaatio, työpaikkojen epävarmuus ja yleinen taloudellisen vakauden puute luovat suotuisan kasvualustan pelolle ja ruokkivat populismia ja ääriliikkeiden propagandaa.

EU voi pysäyttää tämän suuntauksen, vaikkakaan tehtävä ei ole helppo. On aloitettava yhteyksien luominen äänestäjiin ja annettava heille mahdollisuus puhua ja saada äänensä kuuluviin. Olenkin ylpeä voidessani ilmoittaa, että 4.–8. maaliskuuta järjestetään kaikkien aikojen ensimmäinen ETSK:n kansalaisyhteiskuntaviikko – tapahtuma, jossa kansalaiset eri puolilta Eurooppaa, niin nuoret kuin vanhat, voivat käydä vuoropuhelua ja muotoilla viestejä seuraavan toimikauden EU-johtajille, jotka aloittavat Euroopan komission ja Euroopan parlamentin uusissa kokoonpanoissa.

EU:n on myös vastattava uusiin haasteisiin. Joulukuussa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston historiallinen päätös avata liittymisneuvottelut Ukrainan ja Moldovan kanssa ja myöntää Georgialle ehdokasmaan asema viesti ratkaisevasta vaiheesta laajentumisessa. Pallo on nyt ehdokasmailla, joiden tulee toteuttaa tarvittavat uudistukset, mutta myös EU-johtajat ovat sitoutuneet käsittelemään sisäisiä uudistuksia – asiaa koskevat päätelmät on määrä julkaista kesällä 2024. ETSK tukee tätä kehitystä omasta puolestaan ottamalla jäsenehdokasmaita edustavat jäsenet asteittain mukaan komitean työskentelyyn. Heidän on tarkoitus antaa panoksensa laadittaviin lausuntoihin ja osallistua täysistuntoihin. Kiinnostuksenilmaisupyynnön julkaisun jälkeen ETSK:lla on nyt meneillään uusien jäsenten valinta. Työskentely heidän kanssaan käynnistetään komitean

ensi kuussa pidettävässä täysistunnossa.

Kaikki tämä tapahtuu EU:n puheenjohtajavaltion Belgian tarkan seurannan alaisena. Sen tehtävänä on saattaa lainsäädäntöasiat päätökseen ja samalla myös valmistautua Euroopan parlamentin vaaleihin. Jos et ole vielä tutustunut Belgian puheenjohtajakauden painopisteisiin, suosittelen katsomaan tallenteen komitean tammikuun täysistunnosta.

Kun nyt aloitamme matkamme läpi vuoden 2024, on tärkeää pitää mielessä, että muutos ei ole este vaan mahdollisuus kasvaa. Se on tilaisuus muovata kerrontaa ja tehdä Euroopasta jälleen vahvempi ja yhtenäisempi.

Oliver Röpke

ETSK:n puheenjohtaja

TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

14.–15. helmikuuta 2024

ETSK:n täysistunto

4.–7. maaliskuuta 2024

Kansalaisyhteiskuntaviikko

ASIAN YTIMEEN

Asian ytimeen -otsikon alla ETSK:n jäsen, ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -jaoston puheenjohtaja ja ETSK:n lausunnon esittelijä **Sandra Parthie** nostaa esiin uutta eurooppalaista sisämarkkinastrategiaa koskevia tammikuun täysistunnossa hyväksyttäviä komitean ehdotuksia.

SANDRA PARTHIE: UUSI EUROOPPALAINEN SISÄMARKKINASTRATEGIA

Ajatus Euroopan sisämarkkinoista syntyi 1980-luvulla, ja se suunniteltiin ja käynnistettiin 1990-luvun alussa. Sittemmin Euroopassa ja muualla maailmassa on tapahtunut monia historiallisia muutoksia. EU on laajentunut, sen koko ja jäsenvaltioiden määrä on yli kaksinkertaistunut, ja se on joutunut selviytymään kriiseistä ja konflikteista, jotka ovat aiheuttaneet ympäristöön, talouteen, yhteiskuntaan ja teknologiaan liittyviä haasteita.

Myös geopoliittinen tilanne on muuttunut. Aasiassa on noussut uusi supervalta, josta on tullut usealla tasolla EU:lle systeeminen kilpailija. Sisämarkkinoiden periaatteet – tavaroiden, palvelujen, pääoman ja työvoiman vapaa liikkuvuus – ovat osoittautuneet vuosien mittaan edullisiksi EU:n taloudellisen suorituskyvyn kannalta. Sisämarkkinat eivät olen kuitenkaan missään mielessä täydelliset.

Yhteisesti sovittujen sääntöjen täytäntöönpano on hajanaista, hallinnolliset vaatimukset ovat lisääntyneet ja markkinavalvontavalmiudet ovat valitettavan vähäiset. Ongelmana ovat tällä hetkellä myös ristiriitaiset tavoitteet: teollisuuden ja muiden kansallisen tason toimijoiden esittämät tukivaatimukset ja toisaalta kehotukset rajoittaa valtiontukea ja pitää toimintaedellytykset tasapuolisina; vaatimukset lähituotannosta arvonmuodostuksen luomisen ja työllisyyden säilyttämiseksi Euroopassa ja toisaalta pyrkimykset avata markkinoita ja niille pääsyä keinona pysyä kustannuskilpailukykyisenä maailmanlaajuisten kilpailijoiden kanssa ja tarjota kuluttajille kohtuuhintaisia tuotteita; autojen, tuuliturbiinien, aurinkopaneelien, kotitalous- ja puutarhanhoitolaitteiden jne. tuotannossa tarvittavien raaka-aineiden saanti ja toisaalta näiden resurssien hankinnan ehdot, kuten työ- ja ympäristönormien turvaaminen ja kilpailu niiden hankkimisesta.

Sisämarkkinoiden alkuperäisessä ajatuksessa keskeisessä asemassa ollut EU:n markkinoiden ja rajojen avoimuus ei riitä maailmassa, jossa ei enää noudateta monenvälisesti sovittuja kansainvälisen kaupan sääntöjä. Itse asiassa vaarana on, että niistä tulee EU:n heikkous, jos niitä ei suojata esimerkiksi valvomalla tiukasti EU:n markkinoille tulevien tuotteiden laatua ja turvallisuutta tai edellyttämällä, että sijoittajat seuraavat sijoituksia ja niihin liittyviä tavoitteita. Kun maailmassa ollaan siirtymässä monenvälisestä sääntöpohjaisesta järjestelmästä kohti tilannetta, jossa valtiot pyrkivät rajoittamaan ja supistamaan resurssien saamista kansallisten intressien pohjalta, globalisaatioon ja kansainvälisesti yhdentyneisiin toimitusketjuihin perustuva talous ei enää toimi.

Näille säännöille rakentuneet sisämarkkinat tarvitsevat siten uutta strategiaa, jossa olisi keskityttävä seuraaviin näkökohtiin: eurooppalainen teollisuuspolitiikka, yritystoimintaa ja pk-yrityksiä suosivat toimintaedellytykset, yhteisötalouden yritykset, suuren yleisön tuki EU:n yhdentymishankkeelle, hyvin järjestetyt ja tehokkaat yleishyödylliset palvelut sekä toimet Euroopan sosiaalisen mallin suojelemiseksi ja kehittämiseksi.

ETSK katsoo, että EU:n pääomamarkkinoiden valmiiksi saattaminen on ratkaisevan tärkeää sisämarkkinoiden syventämiseksi. Pääomamarkkinoiden olisi keskityttävä tavaroiden ja palvelujen tuotannon, hankinnan ja virtojen rahoittamiseen erityisesti tukemalla yritysten tki-toimintaa ja yleishyödyllisiä palveluja sekä kannustamalla yrittäjyyteen.

Painopisteeksi olisi asetettava myös toimintapolitiikat, joilla mahdollistetaan yksityisten yritysten innovointi ja tuetaan innovointia tarjoamalla riskipääomaa ja edistämällä teollisuuden ja tieteiden välistä yhteistyötä. Sisämarkkinoiden vahvistamiseksi painopisteenä olisi oltava lisäksi unionin säännöstön täytäntöönpano. Monet säännöistä ovat jääneet valitettavasti saattamatta osaksi kansallista lainsäädäntöä tai ne on pantu täytäntöön hyvin eri tavoin tai niiden soveltamisessa on hyvin suuria eroja. Tämä on vakava ja merkittävä este sisämarkkinoiden sujuvalle toiminnalle.

KYSYMYKSEN KOHTEENA...

Kysymyksen kohteena... -otsikon alla ETSK:n jäsen **Stoyan Tchoukanov** vastasi tammikuun täysistunnossa hyväksyttäväksi suunniteltua lausuntoa koskevaan kysymykseen.

ETSK:n kysymys: Olette lausunnon ”Riippumattoman ja kestävän elintarviketuotannon edistäminen: vuoden 2027 jälkeisen yhteisen maatalouspolitiikan strategiat” esittelijä. Mitä kestävää elintarviketuotantoa koskevia ehdotuksia komitea esittää lausunnossaan erityisesti vuoden 2027 jälkeisen YMP:n osalta?

STOYAN TCHOUKANOV: YHTEINEN MAATALOUSPOLITIIKKA VUODEN 2027 JÄLKEEN

Olet aiheesta ”Riippumattoman ja kestävän elintarviketuotannon edistäminen: vuoden 2027 jälkeisen yhteisen maatalouspolitiikan strategiat” laaditun lausunnon esittelijä. Mitä komitea ehdottaa lausunnossaan ajatellen erityisesti yhteistä maatalouspolitiikkaa vuoden 2027 jälkeen ja kestävää elintarviketuotantoa?

Stoyan Tchoukanov: Euroopan unioni on YMP:n avulla pystynyt turvaamaan vakaan, korkealaatuisen ja aina vain laadukkaamman elintarviketarjonnan kasvavalle väestölleen ja säilyttämään perheviljelymallin. Politiikka on kehittynyt 65 viime vuoden aikana, mutta vuonna 2021 voimaan tulleeseen uuteen versioon sisältyvää kestävän kehityksen kolmea ulottuvuutta arvostellaan edelleen runsaasti.

Uusia haasteita silmällä pitäen yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) on nyt – enemmän kuin koskaan aiemmin – tarjottava vakaa pitkän aikavälin politiikkakehys, jonka avulla edistetään kestävää elintarviketuotantoa ja Euroopan unionin avointa strategista riippumattomuutta. Samalla olisi suojeltava EU:n maatalouden monimuotoisuutta, vastattava yhteiskunnallisiin ja ekologisiin tarpeisiin (tuetaan julkisilla varoilla julkishyödykkeitä) ja kehitettävä maaseutua.

Ympäristö- ja ilmastopolitiikkaa ei pitäisi nähdä rasitteena, joka haittaa vallitsevasta kriisistä selviytymistä, vaan osana pitkän aikavälin ratkaisuja ja tulevan päätöksenteon suuntaviivoja. Viimeisimmässä uudistuksessa vahvistettiin periaatetta, jonka mukaan jokaisen tuetun hehtaarin on tuen vastineeksi tarjottava yhteiskunnalle ympäristöpalveluja.

Yhdenmukaisen hehtaarikohtaisen rahoituksen tarjoaminen ei kuitenkaan vastaa ekologista todellisuutta eikä ole sosiaalisesti oikeudenmukaista tukea. Seuraavassa YMP:ssä olisi mentävä vielä pidemmälle:

yhteiskunnallisia ja ympäristövaatimuksia tulee tehostaa, niiden täyttämisestä on maksettava asianmukainen korvaus, ja ne on turvattava epäreilulta kilpailulta.

Pinta-alaperusteisista tuista olisi siis korvausten sijaan siirryttävä ympäristöä ja yhteiskuntaa hyödyttävien palvelujen tuottamisen kannustimiin kohtuullisen siirtymäajan kuluessa, joka voi olla pidempi kuin yhden monivuotisen rahoituskehyksen kattama kausi.

Pienten perhetilojen olisi voitava halutessaan säilyttää tilan pinta-alatukiin ja työvoimayksiköihin perustuva tulotuki. Jäsenvaltioiden tulee voida määritellä tätä koskevat kriteerit strategiasuunnitelmissa. Jotta maatilojen määrä EU:ssa ei pienenisi entisestään sen vuoksi, että tiloille ei löydy jatkajia nuoremman sukupolven keskuudesta, on nostettava maataloustoiminnasta saatavia keskituloja, helpotettava maan hankintaa (investointiavustusten, edullisten luottojen ja maakauppoja koskevan kansallisen lainsäädännön avulla), luotava suotuisat investointiedellytykset YMP:n toisessa pilarissa (lisää yksityisiä varoja), kehitettävä (viljelijöiden, maataloustyöntekijöiden ja neuvonantajien) osaamista, parannettava naisten vaikutusmahdollisuuksia, varmistettava asianmukaiset työolot ja -ehdot sekä kohennettava viljelijöiden pitkän aikavälin näkymiä (eläkkeet jne.) ja maaseutualueiden yleistä houkuttelevuutta.

YMP:n avulla on edistettävä terveellisempien ja kestäväpohjaisempien elintarvikkeiden (luonnonmukaiset tuotteet, kausituotteet, paikalliset tuotteet) kulutuskysyntää EU:ssa, vähennettävä ruoan haaskausta ja säänneltävä elintarvikemarkkinoita, jotta voidaan puuttua elintarvikealan finansialisaatioon, joka ruokkii laajamittaista keinottelua: jotkut takovat valtavia voittoja eurooppalaisten kamppaillessa nousevien ruoan hintojen kanssa. Energian hintojen nousut ja energian ja lannoitteiden toimitushäiriöriskit ovat osa uutta normaalia. Olisikin harkittava suhdanteita tasoittavien osatekijöiden sisällyttämistä YMP:hen ja tarjottava sen puitteissa investointitukijärjestelyjä, joiden avulla edistetään maaseutualueiden uusiutuvan energian tuotantoa ja jakelua tila- ja paikallistasolla.

Lausunnossa ehdotetaan, että komissio harkitsisi – yksittäisissä jäsenvaltioissa vapaaehtoisten – julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuteen perustuvien vakuutusjärjestelyjen vahvistamista vuoden 2027 jälkeisen YMP:n välineistössä, jotta voidaan vastata äärimmäisten ilmasto-olosuhteiden seurauksiin. ETSK näkee käsillä olevan lausunnon tilaisuutena esittää vuoden 2024 EU-vaaleja ja EU:n tulevaa laajentumista silmällä pitäen järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan huomioita, neuvoja ja ehdotuksia siitä, millainen vuoden 2027 jälkeisen tulevan YMP:n pitäisi olla muodoltaan ja suunnaltaan, jotta elintarviketuotannosta saataisiin riippumatonta ja kestävää kokonaisvaltaisemman ja kattavamman elintarvikepolitiikan puitteissa. Tavoitteena on antaa panos seuraavaa YMP-kautta koskevaan komission ehdotukseen ja tuoda esille kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden tarpeet ja yhteiskunnan odotukset.

TRIBUTE TO JACQUES DELORS

Euroopan komission entisen puheenjohtajan Jacques Delorsin muistoksi

Jacques Delors menehtyi 27. joulukuuta 2023. Hän oli Euroopan komission puheenjohtaja vuosina 1985–1995 ja François Mitterrandin johtaman Ranskan hallituksen valtiovarainministeri vuosina 1981–1985.

Pariisin Delors-instituutin entinen johtaja ja nykyinen erityisneuvonantaja, entinen Brysselin EU-kirjeenvaihtaja **Sébastien Maillard** muistelee häntä.

Muistojaan puheenjohtaja Jacques Delorsista kertoo ETSK-infon lukijoille myös **Lorenzo Consoli**, joka on yksi Euroopan tunnetuimmista toimittajista.

Lorenzo Consoli on italialainen toimittaja, joka on toiminut EU-kirjeenvaihtajana vuodesta 1991 ja työskentelee muun muassa italialaiselle Askanews-uutistoimistolle. Hän on yksi kokeneimmista EU-politiikan asiantuntijoista. Hän oli Brysselin kansainvälisen lehdistöyhdistyksen (API) puheenjohtaja vuosina 2006–2010 ja on työskennellyt vierailevana professorina eurooppalaisen tiedotus- ja viestintäopin maisteriohjelmassa IHECS-korkeakoulussa Brysselissä. (ehp)

Jacques Delors, yhteisen toiminnan edistäjä

Jacques Delors kuoli elettyään pitkän ja antoisan elämän ja jätti jälkeensä pysyvän perinnön. Sisämarkkinat, Schengen-alue, Erasmus, euro, koheesiorahasto – Delors oli mukana rakentamassa keskeisiä osia Euroopan unionista, jossa nyt elämme. Kaikkien näiden saavutusten takana on toiminnan etiikka.

Jacques Delors antoi julkiselle toiminnalle sen ansaitseman arvon. Tämän aktivistin – niin kuin hän itseään vaatimattomasti kutsui – järjestö-, ammattiyhdistys- ja sittemmin poliittisen toiminnan innoituksen lähteenä oli filosofi Emmanuel Mounier’n ajatukset personalismista. Delors oli vakaumuksellinen kristitty tuomatta sitä erityisesti esiin, ja hän näki kaikissa ainutlaatuisen yksilön, joka on osa sosiaalisten suhteiden verkostoa, jonka hän tiesi välttämättömäksi kaiken merkittävän toiminnan käynnistämiseksi.

Delors oli huolestunut individualismin noususta ja uskoi sosiaalidemokraattina yhteiskunnalliseen osallistumiseen, jossa kukin antaa panoksensa yhteiseen hyvään. Hänen nimensä yhdistyy erottamattomasti sovitteluun, yhteistoimintaan, kollegiaalisuuteen ja muihin yhteisen toiminnan muotoihin, joita hän edisti ja ajoi. Tästä syystä hän piti suuressa arvossa Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa ja alueiden komiteaa, jonka perustamiseen hän myötävaikutti. Hän arvosti välittäjätahoja ja uskoi vilpittömään sosiaaliseen vuoropuheluun kompromissin hengessä.

Delors toteutti näitä ajatuksia unionin tasolla, ja ulotti vuoropuhelun uskontojen tasolle. Hän ei ollut suuri pelastaja. Vaikka hän oli itseoppinut, hän ei pitänyt itseään oman onnensa seppänä, vaan ihmisenä, joka on

kehittynyt toisten ansiosta ja yhdessä toisten kanssa, toiminnan kautta. Delorsin ajatukset olivat jatkuvassa liikkeessä, ja niihin vaikuttivat toiminnasta saatu palaute positiivisen kierteen hengessä. Hän oli periaatteen ja vahvan vakaumuksen mies, mutta ei koskaan sokean ideologian vanki. Hän ymmärsi hyvin realiteetit, osasi lukea tilanteita ja kunnioitti kansallisia perinteitä ja löysi tältä pohjalta keinoja etenemiseen.

Delorsilla realiteetit menivät ideoiden edelle, ja hän osasi luovia eteenpäin silloin, kun olosuhteet sitä vaativat. Niinpä hän osasi tarttua yhteisen valuutan ajatukseen ja tukea alusta lähtien Saksojen yhdistymistä muurin murruttua. On totta, että maailma ja sen nykyiset myllerrykset eivät ole enää samat kuin Delorsin Euroopassa. Hänen saavutuksiaan, esimerkiksi sisämarkkinoita, on mukautettava ja täydennettävä uhkakuviin reagoimiseksi. Nämä saavutukset luovat kuitenkin perustan nykyisille toimille. Hänen osallistava ja kaukokatseinen tapansa nähdä ja huomioida terävästi realiteetit ja pitää samalla tiukasti kiinni periaatteista sekä olla avoin kompromisseille yhteisen etenemisen mahdollistamiseksi on jotain, joka olisi hyvä tuoda takaisin Euroopan johtajien neuvottelupöytiin.

Sébastien Maillard, Pariisin Delors-instituutin entinen johtaja (2017–2023) ja nykyinen erityisneuvonantaja

---

Lorenzo Consoli: Jacques Delorsin suuret saavutukset sekä tappiot

Joulukuun 27. päivänä 2023 kuollut Jacques Delors muistetaan hyvin merkittävänä, aikaansaavana, visionäärisenä ja kaukokatseisena Euroopan komission puheenjohtajana. Hän oli yksi Euroopan unionin perustajahahmoista, kuten Jean Monnet ja Robert Schuman paljon ennen häntä.

Ennen Delorsin kautta komission puheenjohtajat olivat lähinnä eurokraatteja; juuri hän nosti tämän roolin valtioiden ja hallitusten johtajien tasolle, mikä on sittemmin tunnustettu yleisesti. Delors edisti kymmenen puheenjohtajavuotensa aikana (1985–1995) Saksan liittokanslerin Helmut Kohlin ja Ranskan presidentin François Mitterrandin tuella voimakkaasti ja määrätietoisesti Euroopan yhdentymistä. Hän antoi yhdentymiskehitykselle välittömästi uuden sysäyksen, tavoitteena tehdä tullliliittoon perustuvista yhteismarkkinoista vuoteen 1992 mennessä todelliset sisämarkkinat, käynnisti sisämarkkinoiden täytäntöönpanon ollessa vielä kesken toisen suurhankkeensa eli rahaliiton perustamisen ja työsti samanaikaisesti myös yhteisön toimivaltuuksien laajentamista Maastrichtin sopimuksella perustettavan Euroopan unionin kautta.

Lisäksi hän puuttui ensimmäisenä yhteisön ”demokratiavajeeseen” ehdottaen Euroopan parlamentin toimivallan laajentamista, kuten sitten tapahtuikin (Euroopan yhtenäisasiakirjalla käyttöön otetun) yhteistoimintamenettelyn ja sittemmin (Maastrichtin sopimuksella tehdystä uudistuksesta lähtien) yhteispäätösmenettelyn myötä. Euroopan parlamentista tuli näin aito lainsäädäntövallan käyttäjä asioissa, joista neuvosto päättää määräenemmistöllä.

Eteneminen kohti strategista sisämarkkinoiden tavoitetta alkoi kahdesta asiakirjasta: Euroopan yhdentymisen toteutumattomuuden kustannuksia käsitelleestä selvityksestä, jossa havainnollistettiin jäljellä olevat sisäiset sääntelystä johtuvat esteet raivaamalla saavutettavia taloudellisia hyötyjä, ja ensimmäisestä valkoisesta kirjasta, jossa määriteltiin kaikki näiden esteiden poistamiseksi tarvittavat lainsäädännölliset toimenpiteet (noin 200).

Delors painotti alusta alkaen, että hankkeen loppuun saattamiseksi on olennaisen tärkeää vahvistaa EU:n päätöksentekomekanismeja ja toimielimiä. Vuonna 1957 tehtyjä Rooman sopimuksia, joilla Euroopan yhteisöt eli yhteismarkkinat ja Euroopan atomienergiayhteisö Euratom perustettiin, uudistettiinkin hänen aloitteestaan ensimmäistä kertaa toden teolla Euroopan yhtenäisasiakirjalla, jonka jäsenvaltiot hyväksyivät vuonna 1987.

Jacques Delors myötävaikutti tämän jälkeen ratkaisevalla tavalla yhteisön rahoituskehyksen uudistamiseen. Talousarvion määrärahoja lisättiin merkittävästi, Delors I -paketilla (1988–1992) 1,20 prosenttiin ja Delors II -paketilla (1993–1999) edelleen 1,27 prosenttiin jäsenvaltioiden yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta, ja taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen (alue- ja rakennepolitiikat), joka nähtiin sisämarkkinoiden yhdentymisen välttämättömänä vastapainona, kohdennettiin paljon enemmän varoja. Vielä tärkeämpää oli kuitenkin unionin talousarviokehykseen Delors-paketeista lähtien tehty systeeminen muutos, jonka myötä siirryttiin vuosikohtaisesta suunnittelusta (seitsenvuotiseen) keskipitkän aikavälin kehykseen.

Näin on vältytty jokavuotisilta uuvuttavilta jäsenvaltioiden välisiltä rahoitusneuvotteluilta, jotka jarruttivat EU:n toimielinten toimintaa kuukausien ajan. Delorsin tärkeisiin aikaansaannoksiin kuuluu myös se, että EU:n politiikoissa alettiin kiinnittää huomiota sosiaaliseen ulottuvuuteen (hän oli mukana käynnistämässä sosiaalista vuoropuhelua yritysten, ammattiliittojen ja EU:n toimielinten välillä). Hänen käynnistämänsä sosiaalinen ohjelma, johon sisältyi myös työntekijöitä kriisien yhteydessä suojelevien ja tuotantotoiminnan muualle siirtämisen torjuntaan liittyvien välineiden yhdenmukaistaminen, oli kuitenkin yksi hänen kesken jääneistä hankkeistaan.

Delorsin kirvelevin tappio oli kuitenkin hänen toinen valkoinen kirjansa, joka käsitteli kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä ja joka julkaistiin vuonna 1993 mahtipontisesti hänen toimikautensa viimeisenä suurhankkeena. Kyse oli talouselvytyspaketista (rahoitusvaroiltaan 20 miljardia euroa 20 vuoden ajanjaksolla), joka perustui mm. yhteisen velan liikkeeseenlaskuun (8 miljardia euroa vuodessa) sekä yhteisön talousarviovaroista ja Euroopan investointipankin lainoista saatavaan rahoitukseen. Tarkoituksena oli tukea liikenne- ja televiestintäinfrastruktuurin rakentamista sekä muita talouteen liittyviä ja sosiaalisia aloitteita (käytännössä samalla tavoin kuin yli 20 vuotta myöhemmin on tehty NextGenerationEU-välineen avulla pandemiakriisin selättämiseksi).

Eurooppa-neuvosto suhtautui hankkeeseen aluksi suopeasti, mutta EU-maiden valtiovarainministerit kritisoivat sitä ja kaatoivat lopulta hankkeen. Jacques Delorsin vuosikymmenen lopulla hänen tähtensä oli laskussa: tuulen käännyttyä hänen tavoitteitaan pidettiin liian kunnianhimoisina ja häntä syytettiin jakobiinihenkisestä keskittämishalusta ja kohtuuttoman pitkälle menevästä sääntelystä. Osa hänen ideoistaan toteutui kuitenkin myöhemmin, esimerkkeinä Euroopan laajuiset verkot ja SURE-väline, jolla tuettiin työnajanlyhentämisjärjestelmiä covid-19-kriisin aikana.

UUTISIA ETSK:STA

ETSK:n juhlatilaisuus: EU:ssa tarvitaan entistä enemmän sosiaalista vuoropuhelua

ETSK on ollut menestystarina, mutta Euroopan unionin on vaalittava yhteiskuntasopimustaan, solidaarisuutta, oikeudenmukaista taloutta ja osallistavuutta yhä ponnekkaammin. Tämä on avain eurooppalaisten arvojen turvaamiseen.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) perustettiin Rooman sopimuksella (joka allekirjoitettiin maaliskuussa 1957), ja se piti ensimmäisen täysistuntonsa toukokuussa 1958. Komitean kartuttama kokemus ja sen saamat opit vastaisuuden varalle olivat aiheena Brysselissä 13. joulukuuta 2023 järjestetyssä tilaisuudessa **”Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 65-vuotisjuhlallisuudet: Kansalaisyhteiskuntaa vahvistamassa, demokratiaa puolustamassa”**. ”Komiteasta on viimeisten 65 vuoden aikana kehittynyt todellinen foorumi, jolla kansalaisyhteiskunta voi vapaasti ilmaista näkemyksiään ja pyrkiä näin parantamaan EU:n lainsäädäntöä. Vahvan ja riippumattoman kansalaisyhteiskunnan ääni on muuttuvassa geopoliittisessa tilanteessa tärkeämpi kuin koskaan. Nimenomaan kansalaisyhteiskunta toimii vahtikoirana ja huolehtii siitä, ettei kukaan tee loppua keskinäisen valvonnan järjestelmästä, oikeusvaltioperiaatteesta tai perusoikeuksista ja -arvoista – ettei kukaan siis vesitä demokratiaa”, ETSK:n puheenjohtaja **Oliver Röpke** totesi.

ETSK:n jäsenet edustavat kaikenlaisia kansalaisyhteiskunnan organisaatioita eri puolilta Eurooppaa, muun muassa yrityksiä, ammattijärjestöjä ja muita eturyhmiä. Komitea on EU:n neuvoa-antava elin, joka antaa lausuntoja Euroopan komissiolle, neuvostolle ja Euroopan parlamentille, ja se toimii siltana unionin päättävien toimielinten ja EU:n kansalaisten välillä. ”ETSK on saavuttanut 65 vuoden iän, ja voisi ehkä ajatella, että on aika jäädä eläkkeelle. Mitä vielä! ETSK:ta tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan, sillä monien eurooppalaisten tilanne on vaikea. Meidän on vastustettava pyrkimyksiä sivuuttaa järjestelmällisen sosiaalisen vuoropuhelun rooli, ja EU:n muiden toimielinten olisi kuunneltava meitä yhä enemmän”, komitean entinen puheenjohtaja ja ETSK:n entisten jäsenten yhdistyksen puheenjohtaja **Georges Dassis** sanoi.

Kuten tilaisuudessa korostettiin, ETSK on viime vuosina ollut johtava kumppanitaho Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista käydyissä keskusteluissa. Komitealla oli myös keskeinen rooli Euroopan tulevaisuuskonferenssissa, jonka lopullisissa suosituksissa se mainitaan nimenomaisesti välineenä, jolla voidaan lisätä osallistumista ja EU:n demokratian avoimuutta. Viimeaikaisia esimerkkejä ETSK:n uraauurtavasta toiminnasta ovat muun muassa se, että komitea oli ensimmäinen, joka peräänkuulutti todellista Euroopan terveysunionia, ja se oli ensimmäisten joukossa ehdottamassa korjauttamisoikeutta. ETSK:n työnantajat-ryhmän puheenjohtaja **Stefano Mallia** tähdensi ETSK:n työn tärkeää vaikutusta ja parannuksia, joita lainsäädäntöön on tehty vuodesta 1958 lähtien. ”Olemme viime kuukausina saavuttaneet useita keskeisiä tavoitteita, joista mainittakoon kilpailukykytarkastus ja EU:n sinisen kehityksen ohjelma, ja teemme jatkossakin työtä sen eteen, että edustamiemme ihmisten näkemykset saadaan tuotua esiin.”

Energiakäänne, ilmastokriisin torjunta ja Venäjän aiheuttaman geopoliittisen uhan torjuminen ovat vain muutamia niistä haasteista, joiden vuoksi ETSK:ta tarvitaan yhä enemmän rakentamaan yhteisymmärrystä yhteisestä hyvästä, edistämään Euroopan yhdentymisen arvoja sekä ajamaan osallistavaa demokratiaa ja puolustamaan kansalaisyhteiskunnan organisaatioita. ”ETSK on 65 vuoden ajan tarjonnut foorumin, jolla

ammattijärjestöjen edustajat voivat käydä mielekästä keskustelua työnantajien, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja muiden Euroopan unionin toimielinten kanssa. ETSK:n menestys perustuu yhteistyöhön. Saattamalla yhteen yhteiskunnan monien eri ryhmien edustajia komitea onnistuu laatimaan lausuntoja, joissa tuodaan esiin useita eri näkökulmia. Tämä osallistavuus takaa sen, että komitean työskentely pysyy demokraattisten periaatteiden mukaisena", työntekijät-ryhmän puheenjohtaja **Lucie Studničná** totesi.

Kansalaisyhteiskunnan organisaatiot -ryhmän puheenjohtaja **Séamus Boland** kehotti ETSK:ta tekemään kaikin voimin töitä EU-vaalien hyväksi. "EU:n on löydettävä yhteisiä ratkaisuja yhteisiin eurooppalaisiin haasteisiin, ja tämän tavoitteen saavuttaminen riippuu hyvin pitkälti Euroopan parlamentin vaalien tuloksista. ETSK:n ja sen jäsenten tehtävänä ja velvollisuutena on olla kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden verkostojen kautta yhteydessä kansalaisiin, jotta voidaan torjua disinformaatiota ja luottamuksen puutetta ja hälventää pelkoja. Meidän on myös jälleen kerran peräänkuulutettava konkreettisia toimenpiteitä kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävän EU-tason vuoropuhelun käynnistämiseksi kaikilla politiikanaloilla."

Lisätietoa ETSK:n tähänastisesta taipaleesta (ab)

Isabelle Le Galo Flores Euroopan talous- ja sosiaalikomitean uudeksi pääsihteeriksi

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean (ETSK) työvaliokunta päätti 12. joulukuuta 2023 nimittää **Isabelle Le Galo Floresin** ETSK:n uudeksi pääsihteeriksi.

Le Galo Floresilla on maisterintutkinto matematiikasta sekä viestinnän, mediasuhteiden ja kansainvälisten suhteiden alalta. Hän on toiminut urallaan useissa johtotehtävissä, joista viimeisimpänä Espanjan toiminnoista vastaavana apulaispääjohtajana Daniel ja Nina Carasson säätiössä, jossa hän käsitteli muun muassa kestäviin elintarvikejärjestelmiin sekä kansalaisiin ja taiteisiin liittyviä asioita.

ETSK:n pääsihteeri vastaa toimeenpanosta, hän avustaa ja neuvoo ETSK:n sääntömääräisiä elimiä ja johtaa noin 700:aa henkilöstön jäsentä. **Le Galo Flores** aloitti viiden vuoden toimikautensa 16. tammikuuta Gianluca Brunettin jätettyä tehtävänsä 31. joulukuuta 2023. (ehp)

ETSK kehottaa tehostamaan poliittisia toimia asunnottomuuden poistamiseksi

EU:ssa nukkuu kadulla tai asunnottomille tarkoitetussa hätämajoituksessa joka yö lähes 900 000 ihmistä. Asunnottomien määrä on viimeisten 15 vuoden aikana yli kaksinkertaistunut, ja

ETSK kehottaakin jäsenvaltioita ja EU:ta ryhtymään toimiin tilanteen korjaamiseksi.

ETSK kehottaa laatimaan EU:lle kattavan asunnottomuusstrategian ja ottamaan nopeasti käyttöön tehokkaita kansallisia asunnottomuuspolitiikkoja, jotta asunnottomuutta, joka on yksi sosiaalisen syrjäytymisen äärimmäisimmistä muodoista, saadaan vähennettyä tuntuvasti vuoteen 2030 mennessä.

”Peräänkuulutamme EU:n asunnottomuusstrategiaa, johon asunnottomuuden vähentämistä käsittelevä eurooppalainen foorumi (EPOCH) nivotaan kiinteästi ja jonka pohjalta kansalliset asunnottomuuspolitiikat voidaan ottaa huomioon eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä”, aihetta EU:n kehys kansallisille asunnottomuusstrategioille käsittelevän ETSK:n lausunnon esittelijä **Maria del Carmen Barrera Chamorro** sanoi.

Strategian tueksi olisi annettava neuvoston suositus, ja ETSK pyytääkin EU:n uutta puheenjohtajavaltiota Belgiaa aloittamaan sen valmistelun. Lisäksi komitea kehottaa komissiota laatimaan viipymättä ehdotuksen uudeksi monivuotiseksi työohjelmaksi, joka jatkuisi komission tulevalle toimikaudelle ja kattaisi sen kokonaan.

”ETSK haluaa, että asunnottomuus pysyy EU:n sosiaalipoliittisena painopisteenä Euroopan parlamentin vaalien alla ja niiden jälkeenkin. Strateginen painopiste on siirrettävä asunnottomuuden hallinnoimisesta siihen, että ongelmasta päästään kokonaan eroon vuoteen 2030 mennessä”, lausunnon yhteisesittelijä **Ákos Topolánszky** totesi.

ETSK ehdottaa, että edistetään aktiivisesti asunto ensin -periaatetta kokonaisvaltaisena ratkaisuna pitkäaikaiseen asunnottomuuteen. Asunto ei tämän toimintamallin mukaan tarkoita vain hätämajoitusta, vaan se on yhteiskuntaan sopeuttamisen keskeinen väline. Mallissa asunnottomille tarjotaan pitkäaikainen asunto ilman tuen vastaanottamiseen liittyviä ehtoja tai vaatimusta henkilökohtaisen kehityksen osoittamisesta.

Asuntolähtöinen toimintamalli on jo vahvistettu Lissabonin julistuksessa, jonka kaikki 27 EU:n jäsenvaltiota, EU:n toimielimet ja useat eurooppalaiset valtiovallasta riippumattomat järjestöt allekirjoittivat vuonna 2021. Julistus on EPOCH:n poliittinen perusta, ja sen allekirjoittajat ovat sitoutuneet tekemään asunnottomuutta koskevaa yhteistyötä EU:n tasolla ja pyrkimään siihen, että asunnottomuudesta päästään kokonaan eroon vuoteen 2030 mennessä. ETSK toteaa lausunnossaan kuitenkin, että asunnottomuuteen ei poliittisista ponnisteluista huolimatta edelleenkään puututa riittävän tarmokkaasti sen paremmin Euroopan unionin kuin jäsenvaltioidenkaan tasolla.

Suomi on ainoa maa, joka on onnistunut vähentämään asunnottomuutta johdonmukaisesti viimeksi kuluneina 20 vuotena. (ll)

Espanjan varapääministeri Nadia Calviño: EU:n on jatkossakin toimittava suunnannäyttäjänä

Talous ja rahoitus, digitalisaatio, kilpailukyky ja liiketoiminta sekä kauppa – näillä neljällä alalla Euroopan unionin neuvoston

puheenjohtajavaltio Espanja sai edistystä aikaan heinäkuun ja joulukuun 2023 välisenä aikana.

ETSK:n joulukuun täysistunnossa puhunut Espanjan ensimmäinen varapääministeri ja talous- ja digitalisaatioministeri **Nadia Calviño** esitti yhteenvedon EU:n puheenjohtajavaltion päätelmistä ja käsitteli muun muassa talous- ja rahaliiton syventämistä, pikamaksuja pankkialalla, sähkömarkkinoiden uudistusta ja laajennetun kauppasopimuksen allekirjoittamista Chilen kanssa.

Nadia Calviño, jonka on nimetty Euroopan investointipankin (EIP) uudeksi pääjohtajaksi 1. tammikuuta 2024 lähtien, nosti myös esiin asioita, jotka Euroopan unionin on pikaisesti otettava asialistalleen erityisesti tulevia Euroopan parlamentin vaaleja silmällä pitäen. ”Maailmassa on meneillään valtava muutos, ja toisen maailmansodan jälkeiset geopoliittiset mannerlaatat liikkuvat”, hän sanoi. ”Meidän on huolehdittava siitä, että EU on jatkossakin suunnannäyttäjä maailman tärkeimmissä keskusteluissa, vastaa keskeisiin haasteisiin ja suojelee eurooppalaisia arvojaan tässä uudessa maailmassa.”

Calviño totesi kuluneen puolivuotiskauden olleen kiireinen ja lisäsi seuraavaa: ”Yhteistyö muiden EU:n toimielinten ja erityisesti ETSK:n kanssa on ollut ratkaisevan tärkeää puheenjohtajuuskauden onnistumisen kannalta. Osallistumiseni komitean täysistuntoon tänään on osoitus Espanjan hallituksen vahvasta sitoumuksesta työmarkkinaosapuolia, työmarkkinavuoropuhelua ja kansalaisyhteiskuntaa kohtaan. Pyrimme kuuntelemaan kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä tarkasti ja ottamaan ne huomioon työssämme.” (mp)

Eurooppalainen vammaiskortti: askel kohti vammaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa

ETSK kehottaa laajentamaan eurooppalaista vammaiskorttia koskevan komission ehdotuksen soveltamisalaa siten, että se kattaa pidemmät työskentely- tai opiskelujaksot, jotta vammaiset henkilöt voisivat liikkua vapaasti EU:ssa.

ETSK on todennut komission ehdotuksen eurooppalaisesta vammaiskortista ja eurooppalaisesta vammaisten henkilöiden pysäköintiluvasta olevan ensimmäinen askel kohti vammaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa.

”Korttia ja lupaa koskeva ehdotus vaikuttaa 80 miljoonan vammaisen eurooppalaisen elämään”, totesi ETSK:n täysistunnossa 14. joulukuuta esitellyn ETSK:n lausunnon Eurooppalainen vammaiskortti ja vammaisten henkilöiden pysäköintilupa yleisesittelijä **Ioannis Vardakastanis**. ”Tämä on erittäin tärkeä edistysaskel, jonka avulla raivataan suuria esteitä ja varmistetaan, että vammaiset henkilöt, niin eurooppalaiset kuin jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevat unionin ulkopuolisten maiden kansalaiset, voivat käyttää unionin yhden perusperiaatteen eli liikkumisvapauden mukaisia oikeuksiaan. Tämän pohjalta kehitetään tulevaisuudessa muita toimia.”

ETSK on kuitenkin varoittanut, että osa merkittävimmistä vammaisten eurooppalaisten vapaata liikkuvuutta haittaavista esteistä jäävät ehdotuksesta huolimatta ennalleen. Niihin kuuluu se, etteivät vammaisetuudet

siirry mukana henkilön muuttaessa toiseen EU-maahan töihin tai opiskelemaan. ETSK kehottaa oma-aloitteisessa lausunnossaan laajentamaan ehdotuksen soveltamisalaa siten, että vammaiskortilla olisi mahdollisuus saada muuton jälkeen tilapäisesti julkisen sosiaalipolitiikan tai kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien mukaisia etuuksia.

Tällä hetkellä näin ei ole. Kun henkilö muuttaa jäsenvaltiosta toiseen, hän menettää rajan ylittäessään oikeutensa vammaisetuuksiin, kunnes hänen vammansa arvioidaan uudelleen uudessa jäsenvaltiossa.

Arviointi voi kestää yli vuoden, ja henkilö jää siirtymäkauden ajaksi vaille minkäänlaista tunnustamista tai tukea. ”Pyydämme soveltamisalan laajentamista sen varmistamiseksi, ettei henkilö joutuisi uudessa maassa siirtymäkaudeksi oikeudelliseen tyhjiöön eikä katkoksia tulisi. Tämä takaisi vammaisille henkilöille mahdollisuuden elää ihmisarvoista elämää oleskelunsa alusta lähtien”, **Ioannis Vardakastanis** lisäsi. (ll)

COP28-kokous: Kansalaisyhteiskunnan on vaadittava lisätoimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi

Kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ovat pettyneitä COP28-kokouksen tuloksiin, mutta pitävät sitä foorumina, jolla voidaan lisätä EU:n toimia maailmanlaajuisella tasolla. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on edelleen sitoutunut ilmastokriisin ratkaisemiseen ja korostaa, että tarvitaan kunnianhimoisempia tavoitteita ja nuorten osallistumista.

COP28-kokous merkitsee historiallista muutosta, kun maat sitoutuivat siirtymään pois fossiilisten polttoaineiden käytöstä energiajärjestelmissä ensimmäistä kertaa 30 vuoteen. ETSK:n puheenjohtaja **Oliver Röpke** panee tämän edistymisen merkille, mutta vaatii fossiilisten polttoaineiden asteittaista poistamista kokonaan ja korostaa, että on tärkeää saada nuoret mukaan näihin toimiin.

Euroopan unionin neuvottelijat väittävät onnistuneensa säilyttämään Pariisin sopimuksen tavoitteen maapallon lämpötilan rajoittamisessa. COP28-kokouksessa keskityttiin energia-alaan ja pyrittiin vähentämään päästöjä 43 prosentilla vuoteen 2030 mennessä ja tähtäämään ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä. Sopimusta on kuitenkin arvosteltu sen puutteiden vuoksi. Niitä ovat muun muassa epävarmuus 1,5 celsiusasteen tavoitteen saavuttamisesta, öljyvaltioiden vaikutus ja siirtymän rahoitusta koskevat heikot määräykset.

Rooman klubin toinen puheenjohtaja **Sandrine Dixson-Declève** varoitti varallisuuserojen ja sosiaalisten jännitteiden lisääntymisestä, joka johtuu riittämättömästä taakanjaosta. ETSK:n nuorisoedustaja **Diandra Ni Bhuachalla** sanoi olevansa tyrmistynyt COP28-kokouksen tuloksista ja korosti ihmisten todellisten kokemusten merkitystä fossiilisten polttoaineiden lobbaajien kohtaamisessa.

Ongelmista huolimatta ETSK:n jäsenet tunnustavat Dubain sopimuksen myönteiset näkökohdat ja sitoumuksen korjata porsaanreikiä sekä kehottavat muita EU:n toimielimiä tekemään samoin. Puhuttaessa ilmastokriisin kiireellisestä torjumisesta EU:n ja YK:n jatkuvien toimien avulla ETSK:n keskustelun yleinen viesti oli päättäväinen sitoumus ”Emme luovuta”. (ks)

EU:n on asetettava ilmastodiplomatia etusijalle ulkosuhdepolitiikassaan

EU:n olisi edistettävä ilmastodiplomatiaa ulkosuhdepolitiikkansa lippulaivatoimena, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea korostaa joulukuun täysistunnossa hyväksytyssä lausunnossaan. Tarvitaan vankka ja uskottava strateginen suunnitelma, jotta EU:n ilmastodiplomatia voidaan mukauttaa nykyiseen geopoliittiseen toimintaympäristöön ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin.

ETSK on vakaasti sitä mieltä, että ilmastodiplomatialle on annettava lippulaivatoimen asema EU:n ulkosuhdepolitiikassa.

ETSK:n työnantajat-ryhmän puheenjohtaja ja lausunnon esittelijä **Stefano Mallia** korosti: ”Emme voi odottaa, jos haluamme välttää peruuttamattomia vahinkoja. Ilmastodiplomatia on ennaltaehkäisevää diplomatiaa. Sen vuoksi ilmastodiplomatiasta on kiireellisesti tehtävä EU:n ulkosuhteiden ja ulkopolitiikan lippulaivatoimi.”

ETSK kannustaa EU:ta hyväksymään kokonaisvaltaisen ilmastodiplomatiastrategian, jossa määritellään lyhyen ja pitkän aikavälin painopisteet ja nivotaan ilmastotoimet kaikkiin ulkosuhteiden aloihin (mukaan lukien turvallisuus ja puolustus, kauppa, investoinnit, liikenne, muuttoliike, kehitysyhteistyö, taloudellinen ja tekninen apu, kulttuuri ja terveydenhuolto).

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tehokas täytäntöönpano EU:ssa tuo unionille uskottavuutta, jonka ansiosta se voi vaikuttaa muihin ja innostaa niitä toteuttamaan kestävää kehitystä samankaltaisella tavalla. Näin ollen ETSK kehottaa jäsenvaltioita ja toimielimiä varmistamaan paremman koordinoinnin EU:n toimijoiden välillä, jotta niiden politiikat voidaan sovittaa yhteen ilmastotavoitteiden kanssa ja voidaan nopeuttaa kansallisia toimia vihreän kehityksen ohjelman toteuttamiseksi.

Lausunnon esittelijä Stefano Mallia sanoi: ”Meidän on arvioitava sisäisesti, pystymmekö saavuttamaan vihreän kehityksen ohjelmassa asetetut tavoitteet. Kun olemme saaneet oman tonttimme kuntoon, meidän olisi kiinnitettävä huomiota naapurimaihin, edistettävä niiden talouden monipuolistamista, laadittava oikeudenmukaista siirtymää koskevia suunnitelmia ja tuettava sopeutumis- ja riskinhallintahankkeita ilmastohaavoittuvuusriskien torjumiseksi ja vähentämiseksi.” (mt)

Kriittisiä lääkkeitä koskeva säädös Euroopan lääkeomavaraisuuden turvaamiseksi

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) varoittaa äskettäin antamassaan lausunnossa, että EU:n liiallinen riippuvuus lääkeaineiden ja valmiiden lääkkeiden tuonnista Aasiasta uhkaa EU:n kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia. ETSK ehdottaakin

kriittisiä lääkkeitä koskevan säädöksen laatimista.

Euroopan unionin on yhä haastavampaa turvata välttämättömien lääkkeiden saanti, koska se tuo suurimman osan lääkeaineista ja valmiista lääkkeistä tällä hetkellä Aasiasta. Riippuvuus ulkopuolisista toimittajista on huolestuttavaa sitä ajatellen, miten hyvin EU selviää silloin, kun toimitusketjuissa on häiriöitä, hinnat heilahtelevat ja geopoliittiset riskit uhkaavat.

”Tukeutumalla ulkopuolisiin toimittajiin vaarannamme unionin kansalaisten terveyden. Meidän on varmistettava viipymättä, että eurooppalaiset saavat tarvitsemansa lääkkeet”, totesi ETSK:n lausunnon esittelijä **Lech Pilawski**.

ETSK kehottaa perustamaan näihin huoliin vastaamiseksi uuden EU:n mekanismin, jolla edistetään lääkeaineiden ja valmiiden lääkkeiden tuotantoa Euroopassa. Ehdotetun kriittisiä lääkkeitä koskevan säädöksen on tarkoitus olla asetuksen muodossa esitettävä kattava EU:n mekanismi, jolla tuetaan aktiivisesti lääkeaineiden ja valmiiden lääkkeiden tuotantoa Euroopan unionissa. Siitä rahoitettaisiin tutkimusta ja kehitystä, infrastruktuurin kehittämistä ja toimintakustannuksia.

Komitean esittämien suositusten toteuttaminen vaatii mittavia investointeja ja EU:n jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä. ETSK kehottaa Euroopan komissiota ottamaan johtoaseman toimien koordinoijana ja laatimaan kattavan strategian, jolla pystytään takaamaan Euroopan terveysturvallisuus, edistämään taloudellista vaurautta ja takaamaan, että EU:n kansalaiset saavat lääkkeitä kohtuuhintaan. (gb)

ETSK peräänkuuluttaa räätälöityjä sopimuksia EU:n syrjäisten alueiden tukemiseksi

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) hyväksyi täysistunnossaan lausunnon, jossa se ehdottaa strategiaa EU:n saarten, vuoristoalueiden ja harvaan asuttujen alueiden sosioekonomisiin haasteisiin vastaamiseksi. ETSK kehottaa toteuttamaan EU:n toimia koheesiopolitiikan puitteissa ja korostaa, että tarvitaan aluekohtaisia strategioita, luotettavia tietoja ja erityisiä kestävän kasvun mekanismeja.

EU:n syrjäiset alueet saarista vuoristoalueisiin ja harvaan asuttuihin alueisiin painiskelevat taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöhaasteiden kanssa, jotka jarruttavat niiden kehitystä. Syrjäisillä saarilla ongelmana ovat korkeat kustannukset saarten eristyneisyyden vuoksi, kun taas ilmastonmuutoksesta aiheutuu uhkia vuoristoalueille. Väestön väheneminen harvaan asutuilla alueilla edellyttää innovatiivisia kasvustrategioita. ETSK:n esittelijä **Ioannis Vardakastanis** tähdentää, että tarvitaan räätälöityjä lähestymistapoja, joissa otetaan huomioon kunkin alueen erityispiirteet. Komitea kannattaa lausunnossaan EU:n yhtenäisiä toimia ja korostaa alueellista solidaarisuutta syrjäytymisen ehkäisemiseksi. ETSK ehdottaa, että hyödynnetään EU:n koheesiopolitiikan vahvaa oikeusperustaa, ja suosittaa erityisiä rahastoja sekä ”saarisopimuksen” tai ”vuoristoaluesopimuksen” kaltaisia sopimuksia, jotta voidaan vastata ainutlaatuisiin haasteisiin kaupunki- ja maaseutualueiden menestyksekkäiden strategioiden mukaisesti. Ratkaisuihin sisältyy taloudellisia,

sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä näkökohtia, jotka edellyttävät moninaisia toimenpiteitä toimintakustannusten supistamisesta työpaikkojen luomisen edistämiseen ja paikallisen kulttuurin säilyttämiseen. Tietoon perustuva päätöksenteko perustuu täsmällisiin tietoihin ja valmiuksien kehittämiseen sekä aktiivisen vuoropuhelun edistämiseen EU:n tason sekä kansallisen ja paikallisen tason sidosryhmien välillä, jotta voidaan muokata toimintapolitiikkoja, joissa otetaan huomioon näiden alueiden ainutlaatuiset olosuhteet EU:ssa. (tk)

ETSK:n visio EU:n rahoitusalan kilpailuedun vahvistamiseksi

Rahoitusala, erityisesti pankkisektori, on keskeisessä asemassa pyrittäessä parantamaan EU:n talouden kilpailukykyä, koska sillä on merkittävä rooli talouden rahoittamisessa ja erittäin tärkeässä siirtymässä kohti kestävää kehitystä. Täysistunnossa antamassaan lausunnossa Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) tuo esiin keskeisiä tapoja vahvistaa rahoitusalaa ja sen antamaa panosta EU:n strategisen riippumattomuuden ja sen saavuttamista edistävien tavoitteiden tukemiseksi.

Häiriönsietokykyinen rahoitusjärjestelmä on etusijalla EU:n muuttaessa talouttaan, mutta haasteita on edelleen huolimatta pyrkimyksistä ottaa käyttöön kilpailukykytarkastuksia ja kehittää lainsäädäntöä sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan REFIT-ohjelman avulla. ETSK:n esittelijän **Antonio García del Riegon** mukaan pankkiunionin ja pääomamarkkinaunionin keskeneräisyys estää markkinoiden yhtenäisyyttä, minkä vuoksi EU:n pankit ovat menettäneet asemiaan kansainvälisesti. Tähän on puututtava perusteellisilla arvioinneilla, jotta voidaan varmistaa kilpailukykyinen ja häiriönsietokykyinen rahoitusala. Terve kilpailu on ratkaisevan tärkeää vakauden ja kasvun kannalta, mutta se edellyttää vahvempia sääntelykehyksiä, joilla turvataan pankkialan monimuotoisuus. ETSK korostaa terveen kilpailun merkitystä vakauden varmistamisessa ja investointien houkuttelemisessa ja kehottaa soveltamaan tasapainoista toimintamallia valvontaan, jotta edistetään digitalisaatiota ja markkinoiden kestävyyttä. ETSK on tyytyväinen siihen, että EU on sisällyttänyt kilpailukykytarkastuksen tuleviin toimintapolitiikkoihin, mutta katsoo, että kilpailukykyä on parannettava tinkimättä Basel III -kehyksen kaltaisista kansainvälisistä normeista. Kilpailukykytarkastuksen mukauttaminen rahoitusalan erityispiirteisiin on olennaisen tärkeää. Pääomamarkkinaunionin valmiiksi saattamisella torjutaan markkinoiden hajanaisuutta, parannetaan rahoitusvakautta ja edistetään yhdentymistä. ETSK painottaa, että tehokkaat arviointimenetelmät, sidosryhmien osallistaminen vaikutustenarviointeihin ja luotettavat tiedot tietoon perustuvaa päätöksentekoa varten ovat avainasemassa rahoitusalan kehittämisen kannalta. (tk)

Vaikutustenarviointien ja kansalaisyhteiskunnan aktiivisen osallistumisen olisi oltava Global Gateway -strategian ohjaavia periaatteita

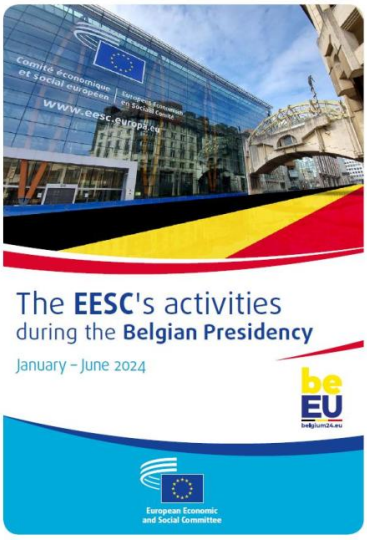
Global Gatewayn avulla pyritään turvaamaan EU:n avoin strateginen riippumattomuus, mutta sen on tärkeää perustua vaikutustenarviointiin, korostaa Euroopan talous- ja sosiaalikomitea joulukuun täysistunnossa hyväksymässään lausunnossa. ETSK toivoo itselleen aktiivisempaa roolia Global Gateway -strategiaan kuuluvia kehityshankkeita koskevan päätöksentekoprosessin keskeisissä vaiheissa.

EU lupaa mobilisoida Global Gateway -strategian avulla vuosina 2021–2027 jopa 300 miljardia euroa investointeja ilmastonmuutoksen torjuntaan, digi-, energia- ja liikenneinfrastruktuurin parantamiseen sekä terveys-, koulutus- ja tutkimusjärjestelmien vahvistamiseen kaikkialla maailmassa.

ETSK korostaa kuitenkin, että investointiohjelmien on tärkeää perustua vaikutustenarviointiin, jossa olisi varmistettava demokraattinen osallistuminen kehitysaloitteisiin kumppanimaissa sekä hankkeiden taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys. ETSK suhtautuu kuitenkin varauksin muista EU:n rahastoista rahoitettaviin investointihankkeisiin, sillä niissä seuranta saattaa poiketa vakiomuotoisesta, koska ei ole selvää, miten kunkin hankkeen toimien vaikutuksia arvioidaan.

ETSK:n jäsen ja lausunnon esittelijä **Stefano Palmieri** korosti, että Global Gateway -hankkeissa on noudatettava tiettyjä periaatteita ja tavoitteita. Hän piti tärkeänä ”kunnioittaa hankkeissa EU:n arvoja ja tehdä niistä yksityiskohtaisia vaikutustenarviointeja soveltuvuuden varmistamiseksi”.

Komitea pitää kuitenkin valitettavana, ettei Euroopan tason sidosryhmiä ole kaiken kaikkiaan osallistettu mielekkäällä tavalla kehittämisprosessiin. ETSK toivoo itselleen aktiivisempaa roolia Global Gateway -strategiaan kuuluvia kehityshankkeita koskevan päätöksentekoprosessin keskeisissä vaiheissa alkaen säännöllisistä tapaamisista Global Gateway -neuvoston sekä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja työmarkkinaosapuolten välillä. (mt)

Tuore julkaisu: ETSK:n toiminta Belgian puheenjohtajuuskaudella

Belgia otti vastuulleen EU:n neuvoston puheenjohtajuuden 1. tammikuuta ja hoitaa tätä tehtävää vuoden 2024 ratkaisevan tärkeän alkupuoliskon ajan. Ajanjakson kohokohta on epäilemättä kesäkuussa pidettävät Euroopan parlamentin vaalit, joissa Euroopan kansalaiset voivat päättää unionin tulevasta suunnasta. Aiomme olla aktiivisesti mukana tiedottamassa vaaleista ja kannustamassa kansalaisia äänestämään. ”ETSK, järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan tyyssija, aikoo tehdä tiivistä yhteistyötä puheenjohtajavaltio Belgian kanssa vahvemman, kestävämmän ja demokraattisemman Euroopan rakentamiseksi”, toteaa ETSK:n puheenjohtaja **Oliver Röpke**.

Uudessa esitteessä esitellään komitean toimintaa vuoden alkupuoliskolla, keskeiset jaostoissa käsiteltävinä olevat aiheet sekä puheenjohtajavaltio Belgian pyytämät valmistelevat lausunnot.
Haluatko tietää, keitä komitean belgialaiset jäsenet ovat?

Tietoa heistä ja siitä, mitä kansalaisyhteiskunnan osia he edustavat, on saatavilla täällä. Esite on ladattavissa englannin-, ranskan-, saksan- ja hollanninkielisenä. (cw)

Kalenteriin merkittävää: ETSK:n kansalaisyhteiskuntaviikko 2024, 4.–7. maaliskuuta

Kesäkuussa 2024 pidettävät Euroopan parlamentin vaalit tulevat määrittämään Euroopan tulevan suunnan, ja siksi ETSK, joka on kansalaisyhteiskunnan institutionaalinen kumppani, on päättänyt **järjestää kaikkien aikojen ensimmäisen kansalaisyhteiskuntaviikon**.

Tämä kannattaa merkitä kalenteriin!

Lippulaivatapahtumaan tulee kaikenikäisiä ihmisiä erilaisista taustoista, muun muassa nuoria, toimittajia ja EU:n toimielinten edustajia, käymään vilkasta keskustelua eurooppalaisten arkielämään ja Euroopan tulevaisuuteen vaikuttavista aiheista.

Tapahtuman teemana on ”Demokratian puolesta”. Siinä käsitellään demokraattisten arvojen puolustamiseen liittyviä uhkia ja haasteita ja selvitetään, mitä kansalaisyhteiskunta odottaa Euroopan tulevilta johtajilta. Kansalaisyhteiskuntaviikon suositukset otetaan huomioon Euroopan parlamentin vaaleista annettavassa ETSK:n päätöslauselmassa.

Kansalaisyhteiskuntaviikossa yhdistyy **viisi tärkeää ETSK:n hanketta**:

- **Kansalaisyhteiskuntapäivät:** *kansalaisyhteiskunnan organisaatiot demokratian kulmakivenä ja nykypäivän haasteiden keskeisenä ratkaisijana*
- **Eurooppalaisen kansalaisaloitteen teemapäivä:** *EU:n ja jäsenvaltioiden lainsäätäjien, aloitteiden toteuttajien, kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan edustajien tapaamispaikka*
- **Sinun Eurooppasi, sinun mielipisteesi:** *demokratian ja Euroopan puolesta – nuorten painopisteet EU:n seuraavalla vaalikaudella*
- **Kansalaisyhteiskuntapalkinto:** *ETSK:n 14. kansalaisyhteiskuntakuntapalkinnon aiheena mielenterveys*
- **Toimittajaseminaari:** *miten saada eurooppalaiset liikkeelle EU-vaaleissa.*

Luvassa on inspiroivia asiantuntijoiden vetämiä seminaareja ja korkean tason keskustelutilaisuuksia. Tilaisuus tarjoaa mahdollisuuden esittää näkemyksiä Euroopan seuraavan vaalikauden tärkeistä kysymyksistä ja verkostoitua kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja muutoksentekijöiden kanssa ympäri Euroopan.

Ilmoittautuminen alkaa tammikuussa 2024.

Lisätietoa lähiaikoina #CivSocWeek-verkkosivuilla (mt)

UUTISIA RYHMILTÄ

Miten saavuttaa EU:n todellinen strateginen riippumattomuus talouden alalla?

ETSK:n työnantajat-ryhmän uusi tutkimus

EU on aina edistänyt määrätietoisesti taloudellista yhdentymistä muun maailman kanssa. Sääntöpohjaiseen järjestelmään perustuvassa rauhanomaisessa maailmassa Euroopasta on tämän strategian ansiosta tullut yksi maailman merkittävimmistä kauppamahdeista ja vauraimmista alueista.

Koronapandemia ja sitä seurannut Venäjän hyökkäys Ukrainaan ovat muuttaneet perusteellisesti avoimuuden ja taloudellisen yhdentymisen dynamiikkaa ja enteilleet pitkällisiä vaikeuksia pyrkimyksissä säilyttää EU:n vauraus. Nämä häiriötilanteet ovat osoittaneet, miten tärkeää on vahvistaa EU:n häiriönsietokykyä ja sen kykyä turvata strategiset intressinsä tehokkaasti.

EU valmistautuu vastaamaan haasteisiin, jotka voisivat merkitä loitontumista monenvälisestä ja sääntöpohjaisesta kauppajärjestelmästä, joka on ollut ominainen toisen maailmansodan jälkeen. Lisäksi unionin on määritettävä, mitä strateginen riippumattomuus tarkoittaa.

CEPS:n (Centre for European Policy Studies) toteuttamassa tutkimuksessa paneudutaan näihin monitahoisiin kysymyksiin, tutkitaan Euroopan haavoittuvuuksia ja esitetään suosituksia siitä, miten saavuttaa strateginen riippumattomuus. ETSK tilasi tutkimuksen työnantajat-ryhmänsä pyynnöstä, ja sen laati CEPS.

Tutkimus on luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa https://europa.eu/!n98Tdd.

EU vuonna 2030, COP28-kokous ja kiireellinen tarve toteuttaa oikeudenmukainen siirtymä

ETSK:n työntekijät-ryhmä

Euroopan ympäristökeskuksen (EEA) vuoden 2023 edistymiskertomus ei ole erityisen rohkaisevaa luettavaa: suurin osa tavoitteista jää EU:lta mahdollisesti saavuttamatta vuoteen 2030 mennessä. Etenkin kulutusjalanjäljen, energiankulutuksen, kiertotalouden mukaisen tuotannon ja luonnonmukaisen maatalouden osalta näkymät ovat erityisen huonot, vaikka tilanne ei näytä myöskään muilla aloilla – biologisesta monimuotoisuudesta ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen – juurikaan paremmalta.

COP28-kokouksen tulokset eivät nekään tarjoa hengähdystaukoa. Kuten ETSK:n joulukuun täysistunnossa käyty keskustelu osoitti, kansalaisyhteiskunta on kaikkea muuta kuin tyytyväinen päätelmiin: kuka kustannukset kattaa ja miten, jää epäselväksi, ja teksti keskittyy enemmän sanoihin kuin käytännön tekoihin (siitäkin huolimatta, että fossiiliset polttoaineet nimetään ensimmäistä kertaa ilmastonmuutoksen aiheuttajaksi). Tavoitetta rajoittaa maapallon keskilämpötilan nousu vuosisadan loppuun mennessä 1,5 celsiusasteeseen ei todennäköisesti saavuteta, sillä kyseinen tavoiteraja tulee luultavimmin vastaan viiden vuoden kuluessa. Ennätyksellisen lämmintä oli vuonna 2023, jolloin kesäkuusta alkaen joka kuukausi oli mittaushistorian lämpimin.

Tämän synkän kuvan ei pidä kuitenkaan lannistaa vaan ennemminkin motivoida meitä. Toimia tarvitaan. Nyt ei ole aika varovaisille hyville aikomukselle (niitä on ollut aiemmin riittämiin, mutta tulokset antavat odottaa itseään) tai paluulle säästötoimiin. Oikeudenmukaisen siirtymän periaatteet ja taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys on sisällytettävä jokaiseen EU:n toimintapolitiikkaan. Tähän on aihetta käsittelevän ETSK:n tuoreimman lausunnon mukaisesti kuuluttava myös EU:n direktiivi työelämän oikeudenmukaisesta siirtymästä: edessä oleva valtava tehtävä onnistuu vain, jos kaikki ovat mukana. Jos sen kustannukset siirretään kaikkein heikoimmassa asemassa olevien maksettaviksi, kuten niin usein jo tapahtuu, äärioikeistolainen populismi kasvaa, ja siihen mennessä, kun eivät enää sitäkään leiriä edustavat voi kiistää ilmastonmuutoksen katastrofaalisia vaikutuksia, on jo liian myöhäistä.

Uusi tutkimus valottaa ilmastonmuutoksesta EU:n kotitalouksille aiheutuvia kustannuksia

Tutkimuskoordinaattori Lorenza Campagnolo ja tutkimukseen osallistunut CMCC-työryhmä

Tutkimus ilmastonmuutoksesta aiheutuvista kustannuksista kotitalouksille ja perheille EU:ssa tarjosi erinomaisen tilaisuuden valottaa sitä, miten sopeutumis- ja hillitsemistoimiin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin liittyvät kustannukset vaikuttavat EU:n kotitalouksiin sen mukaan, millä alueella ne sijaitsevat ja mitkä ovat niiden sosioekonomiset ominaispiirteet. Tutkimuksen mukaan tutkimuskirjallisuudessa on aiheeseen liittyvä aukko, sillä ilmastonmuutoksen kustannuksista ei ole tehty laajaa arviota, jossa keskityttäisiin EU:n kotitalouksiin.

Tutkimuksessa ehdotetaan myös uudenlaista menetelmää ja uudenlaisia tuloksia, joissa yhdistyvät Eurostatin tiedot kotitalouksien tuloista ja menoista, ilmastoon liittyvät vaarat ja mallintamisvälineet. Tutkimuksessa tarkastellaan sekä kotitalouksien tulonmenetyksiä että ilmastosta johtuvia menoja ilmastonmuutoksen vaikutusten tai sopeutumistarpeiden suorana seurauksena.

Ilmastonmuutos vaikuttaa vuoteen 2050 mennessä eri tavoin EU:n eri alueisiin ja sosioekonomisiin ryhmiin. Maltillisessa ilmastonmuutosskenaariossa on todennäköistä, että kotitalouksien terveydenhuoltomenot kasvavat EU:n pohjois- ja eteläosissa, elintarvikemenot itäisillä, läntisillä ja eteläisillä alueilla, sähkömenot kaikilla alueilla ja vakuutusmenot erityisesti pohjoisessa. Menojen kasvu rasittaa voimakkaasti köyhempiä kotitalouksia, joilla on huonommat edellytykset monipuolistaa kulutusta ja rajalliset mukautumisvalmiudet. Samanaikaisesti eteläisessä EU:ssa on varauduttava työtulojen menetyksiin, ja kokonaistulonmenetykset ovat yleisiä kaikilla alueilla.

Tällä on kielteisiä ja regressiivisiä vaikutuksia (jotka painottuvat enemmän köyhempiin kotitalouksiin kuin rikkaampiin kotitalouksiin) monenlaisiin tavaroihin/palveluihin kohdistuviin menoihin ja tulolähteisiin erityisesti eteläisessä EU:ssa (terveydenhuolto-, sähkö- ja vakuutusmenot sekä kokonaistyötulot) mutta vähäisessä määrin myös itäisillä (elintarvikemenot) ja pohjoisilla alueilla (sähkö- ja vakuutusmenot). Ilmastonmuutos todennäköisesti lisää köyhyysvaarassa olevien ihmisten määrää kaikkialla EU:ssa, mutta ilmastonmuutoksen hillitsemiseen tähtäävät skenaariot todennäköisesti heikentävät tätä suuntausta ja edistävät matalan osaamistason työvoiman palkkojen nopeampaa nousua korkeasti koulutettuun työvoimaan verrattuna.

Poliittisille päättäjille suunnattuja tärkeimpiä suosituksia ovat seuraavat: asetetaan etusijalle alueet (esimerkiksi EU:n eteläisissä osissa), joilla ilmenee samanaikaisesti kielteisiä vaikutuksia kotitalouksiin ja regressiivisyyttä, sekä vahvistetaan tulotukitoimenpiteitä ja mukautetaan ne haavoittuvimpiin väestöryhmiin asianomaisilla alueilla. Ilmastonmuutokseen liittyvien kustannusten monialainen luonne edellyttää lisäksi toimintapolitiikkojen horisontaalista integrointia päätöksenteon tehostamiseksi.

Tutkimus, jonka CMCC toteutti ETSK:n kansalaisyhteiskunnan organisaatiot -ryhmän pyynnöstä, ja sen tiivistelmä ovat ladattavissa ETSK:n internetsivuilta.

MINÄ AION ÄÄNESTÄÄ. ENTÄ SINÄ? FR

”Minä aion äänestää. Aiotko sinä?”

Joulukuusta lähtien olemme alkaneet julkaista kutsuvieraidemme mielipiteitä Euroopan parlamentin vaaleista otsikolla ”Minä aion äänestää. Aiotko sinä?” Tällä kertaa vieraanamme on puolalainen sosiologi, politiikan tutkija ja aktiivinen Puolan tapahtumien kommentoija **Malgorzata Molęda-Zdziech**.

Hän on politiikan tutkimuksen laitoksen johtaja Varsovan kauppakorkeakoulussa (Warsaw School of Economics) ja rehtorin edustaja Euroopan unionin kanssa tehtävää yhteistyötä varten. Hän kommentoi artikkelissaan Puolan kansalaisyhteiskunnan merkittävää roolia lokakuussa 2023 pidettyjen Puolan viimeisimpien kansallisten vaalien tulokseen vaikuttamisessa. Hän viittaa myös yhteen EU:n neuvoston tulevan puheenjohtajavaltion Puolan painopisteistä, joka koskee kansalaisyhteiskunnan roolia oikeusvaltioperiaatteen suojelussa. (ehp)

Ma?gorzata Mol?da-Zdziech: Kansalaisyhteiskunta ja Euroopan parlamentin vuoden 2024 vaalit

Kansalaisyhteiskunnalla tarkoitetaan lyhyesti sanottuna järjestäytyneitä yhteisöjä, jotka pyrkivät tiettyihin asettamiinsa tavoitteisiin. Kansalaisyhteiskunnan ryhmiä on demokraattisissa järjestelmissä monenlaisia, sillä ne edustavat mahdollisimman pitkälle jäsentensä erilaisia tilanteita ja mielipiteitä. Epädemokraattisissa järjestelmissä kansalaisjärjestöt ovat useimmiten hallinnon vastustajia. Kansalaisyhteiskunnan toiminta perustuu kansalaisaktivismiin ja haluun tehdä yhteistyötä yhteisen hyvän puolesta valtiollisista instituutioista riippumatta.

Kun Laki ja oikeus -puolue oli vallassa, kansalaisyhteiskunnan organisaatiot vastustivat muutoksia, jotka heikensivät maan hallintojärjestelmää ja ihmisoikeuksien suojelua. Valtiosta riippumattomat yhteisöt järjestivät vuosien 2016–2022 aikana useita joukkomielenosoituksia oikeusvaltion puolesta ja perusarvojen loukkauksia vastaan ja tarjosivat oikeudellista apua syrjinnän tai vainon uhkaamille väestöryhmille. Tämä käy ilmi Helsinki Foundation for Human Rights -järjestön raportista *Pressure and mobilisation*: *Civil society and the rule of law crisis*. Valtiosta riippumaton sektori on jatkanut uusien kanavien etsimistä voidakseen osallistua päätöksentekoprosesseihin muun muassa toteuttamalla tukiliittoumia ihmisoikeusvaltuutetun ja lapsiasiavaltuutetun valitsemiseksi sekä järjestämällä kansalaispaneeleja.

Lokakuun 15. päivänä 2023 pidettyjen parlamenttivaalien tulokset ovat osoitus Puolan kansalaisyhteiskunnan vahvuudesta. Historiallisen korkea äänestysaktiivisuus, 74,38 %, ja oppositioryhmien vaalivoitto ovat tulosta tehokkaasta kansalaisaktivismista, joka johti hallituksen vaihtumiseen. Laki ja oikeus -puolueen ehdokkaat saivat 35,38 % äänistä. Puolue oli näin ensimmäinen sitten vuoden 1989, joka voitti parlamenttivaalit kolmannen kerran peräkkäin, mutta toisin kuin vuosien 2015 ja 2019 vaaleissa, sen ehdokkaat eivät saaneet hallituksen muodostamiseen tarvittavaa enemmistömäärää paikoista. Parlamenttiin pääsivät myös seuraavat puolueet: Kansalaiskoalitio (30,7 %), Kolmas tie PSL-PL (14,4 %), Uusi vasemmisto (8,61 %) ja Vapaus ja itsenäisyys -konfederaatio (7,16 %). Kolme liittoutunutta ryhmää – Kansalaiskoalitio, Kolmas tie PSL-PL ja Uusi vasemmisto – saivat yhteensä 51,72 % äänistä eli hallituksen muodostamiseen tarvittavan enemmistön. Hallitus saatiin muodostettua Laki ja oikeus -puolueen epäonnistuneen yrityksen jälkeen, ja pääministeriksi nousi Donald Tusk.

Mikään kysely ei ennakoinut näin suurta äänestysaktiivisuutta. Vuoden 2019 parlamenttivaaleissa se oli 61,74 % ja vuoden 1989 historiallisissa vaaleissa 62,7 %. Kyselyjen (esim. CBOS ja Batory-säätiö) tulokset osoittavat, että kansalaisia ajoi vaaliuurnille muutoksen halu, joka kumpusi yhteiskunnassa pitkään jatkuneesta turhautumisesta. Vaaleja ennen oli havaittavissa voimakasta yhteiskunnallista liikehdintää: ennätyksellinen määrä kansalaisia ilmoittautui äänestämään asuinpaikkansa ulkopuolelta (960 000 ihmistä oli 12. lokakuuta klo 15:een mennessä vaihtanut äänestyspaikkaansa ja noin 1 200 000 oli jättänyt hakemuksen). Ulkomailla asuvien äänestäjiksi ilmoittautuneiden puolalaisten määrä lähes kaksinkertaistui (noin 600 000, kun se oli vuoden 2019 vaaleissa 350 000).

Toinen tekijä, joka on saattanut lisätä kansalaisten aktiivisuutta parlamenttivaaleissa, saattoi olla ilmoitus valtakunnallisesta kansanäänestyksestä ja sen pitäminen. Kansanäänestyksen äänestysprosentti oli 40,91, joten sen tulos ei ollut sitova. Aktiivisuutta lisännyt tärkeä tekijä oli myös kansalaisjärjestöjen kampanjointi äänestysaktiivisuuden edistämiseksi. Erityisesti kannattaa mainita naisille ja nuorille kohdistetut kampanjat (Naisten ääni -hankkeen ”Sinun valintasi”, Wschód-hankkeen [”Itä”] ”Vaikeneminen riittää” ja SexEd-järjestön ”Sinun päätökseksi”), jotka auttoivat parantamaan äänestysaktiivisuutta. Vuoden 2019 parlamenttivaaleissa äänesti naisista 61,5 % ja miehistä 60,8 %. 18–29-vuotiaiden nuorten äänestysprosentti oli 46,4 %. Vuoden 2023 vaaleissa äänesti enemmän naisia (73,7 %) kuin miehiä (72,0 %) sekä 68,8 % nuorista (18–29-vuotiaat). Yhteisölliset järjestöt toteuttivat ennen vaaleja ainakin 20 kampanjaa, joissa kannustettiin äänestämään.

Kampanjoita toteutettiin pääasiassa internetissä, mutta myös televisiossa, radiossa ja jopa elokuvateattereissa. Niihin osallistuneet julkisuuden henkilöt, mielipidevaikuttajat, näyttelijät ja muut tunnetut ihmiset auttoivat saavuttamaan erilaisia yleisöjä. Lokakuussa 2023 tehdyn CBOS-kyselyn ”Äänestysmotiivit ja -päätökset vuonna 2023” mukaan enemmistö äänestäjistä (70 %) oli päättänyt jo ainakin muutama viikko ennen vaaleja, ketä äänestää. Loput päättivät myöhemmin: viimeisellä viikolla ennen vaaleja (28 %), vasta vaalipäivänä (9 %) tai vaaleja edeltävänä päivänä (4 %). Puolueen suhde Euroopan unioniin oli erityisen tärkeää Kansalaiskoalition äänestäjille (80 %). Lähes yhtä usein syynä äänestää Kansalaiskoalitiota (77 %) mainittiin halu vaihtaa johtajia. Suuri osa tähän ryhmään kuuluvista äänestäjistä (64 %) katsoi, että puolue edustaa itselle tärkeitä arvoja ja periaatteita. Laki ja oikeus -puolueen äänestäjät katsoivat, että puolue edustaa heidän etujaan (”huolehtii minun kaltaisistani ihmisistä”, 66 %) ja kannattaa samoja arvoja ja periaatteita (62 %). He myös suhtautuivat myönteisesti siihen, miten puolue on johtanut maata tähän asti (64 %), ja kannattivat sen talousohjelmaa (59 %).

Kesäkuussa 2024 puolalaiset valitsevat Puolaa edustavat Euroopan parlamentin jäsenet. Euroopan parlamentin vaaleja voidaan pitää yhtenä vuoden 2023 parlamenttivaaleista alkaneen vaalisyklin vaiheena, sillä huhtikuussa 2024 Puolassa järjestetään paikallisvaalit. Eurooppa on esillä paikallishallinnon kampanjoinnissa, joskin vähemmässä määrin kuin parlamenttivaalien aikana. EU-vaalien äänestysaktiivisuuteen saattaa vaikuttaa myös se, että Puolan liittymisestä EU:hun on nyt kulunut 20 vuotta.

Edellisissä EU-vaaleissa vuonna 2019 äänestysaktiivisuus oli Puolassa 45,68 %.

Puolalaiset kannattavat voimakkaasti maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa. Huhtikuussa 2023 tehdyn CBOS-tutkimuksen mukaan EU-jäsenyyttä kannattaa 85 %. Luku on laskenut mutta on edelleen hyvin korkea. Kymmenen prosenttia vastustaa Puolan EU-jäsenyyttä, ja viidellä prosentilla ei ole mielipidettä asiasta.

On myös muistettava, että tämä on ensimmäinen kerta, kun Euroopan parlamentin vaalit pidetään monien kriisien varjostamassa tilanteessa: on Ukrainan sota, ilmastokriisi, talouskriisi ja populistisen oikeiston nousu. Onkin tärkeää, että kampanjoinnin viestintäpolitiikka on tehokasta ja johdonmukaista ja mukautettu eri äänestäjäryhmille, sillä disinformaatiotoiminnan odotetaan lisääntyvän. Euroopan unionin kannattajat panevat toivonsa näiden kansainvälisten jännitteiden pelossa yhteisöön, joka takaa eurooppalaisten turvallisuuden.

Małgorzata Molęda-Zdziech

Varsovan kauppakorkeakoulu – Team Europe Direct Poland

Toimitus

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Tämän numeron laatimiseen osallistuivat

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Yleinen koordinointi

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Osoite

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea
Jacques Delors -rakennus, Rue Belliard/
Belliardstraat 99, B-1040 Bruxelles/Brussel,
Belgique/België
P. +32 25469476
Sähköposti: eescinfo@eesc.europa.eu

ETSK-info ilmestyy yhdeksän kertaa vuodessa ETSK:n täysistuntojen yhteydessä. ? ETSK-info on saatavilla 23 kielellä.
ETSK-info ei sisällä virallisia selontekoja. Ne julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä tai muissa komitean julkaisuissa.
Jäljentäminen on sallittua, kunhan ETSK-info mainitaan lähteenä ja toimitukseen lähetetään linkki julkaisuun, jossa jäljennöstä on käytetty.

01/2024